

Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2025-0133

(mr. dr. S.O.H. Bakkerus, voorzitter, mr. D. van der Linden, mr. R.L.H. IJzerman, leden en mr. S.H.H. van Zandvoort, secretaris)

Datum uitspraak	17 februari 2025
Klacht van	Mevrouw [naam 1] (consument 1) en de heer [naam 2] (consument 2), verder gezamenlijk te noemen de consumenten
Tegen	DAS Nederlandse Rechtsbijstand Verzekeringmaatschappij N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de verzekeraar
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering toegewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit de verzekeringsvoorwaarden

Samenvatting

Rechtsbijstandverzekering. De consumenten hebben een beroep op hun rechtsbijstandverzekering gedaan nadat de koper van hun woning hen aansprakelijk had gesteld voor non-conformiteit. De verzekeraar heeft geweigerd rechtsbijstand te verlenen omdat de feiten die aan het geschil ten grondslag liggen, zouden hebben plaatsgevonden voor de ingangsdatum van de verzekering. De commissie is van oordeel dat de verzekeraar rechtsbijstand moet verlenen omdat op grond van de voorwaarden gekeken moet worden naar de feiten die direct ten grondslag liggen aan het conflict. Dat is de handhaving door de gemeente en de daarop volgende aansprakelijkstelling door de koper tijdens de looptijd van de verzekering. De klacht is gegrond en de vorderingen worden toegewezen.

1. Procedure

- 1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consumenten; 2) de aanvullende stukken van de consumenten; 3) het verweerschrift van de verzekeraar; 4) de repliek van de consumenten en 5) de dupliek van de verzekeraar.
- 1.2 Partijen zijn opgeroepen voor een hoorzitting op 3 december 2024. Op de hoorzitting was consument 1 aanwezig, samen met haar vertegenwoordiger de heer mr. M.L. Dingemans, advocaat kantoorhoudende te Amsterdam. Namens de verzekeraar waren aanwezig: de heer mr. [naam 3] en de heer mr. [naam 4], beiden advocaat kantoorhoudende te Amsterdam.
- 1.3 De consumenten en de verzekeraar hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

- 2.1 Op 1 september 2022 hebben de consumenten een rechtsbijstandverzekering (hierna: de verzekering) afgesloten bij de verzekeraar. Op deze verzekering zijn de 'Algemene polisvoorwaarden (10-2020)' (hierna: de voorwaarden) van toepassing.
- 2.2 De consumenten hebben op 29 november 2017 een woning aangekocht van de heer [naam 5] (hierna: de verkoper). Op 10 juni 2020 hebben de consumenten de woning verkocht aan de heer [naam 6] (hierna: de koper).
- 2.3 Per brief van 20 juli 2023 heeft de gemeente de koper onder last van een dwangsom gesommeerd om enkele bouwwerken van het terrein van de woning te verwijderen omdat deze zonder vergunning gebouwd waren. Het ging hierbij om onder andere een zwembad, een steiger, een vijver en een vlonder.
- 2.4 De koper heeft de consumenten op 21 augustus 2023 aansprakelijk gesteld voor de kosten die hij door het handhavende optreden van de gemeente moet maken. Hij heeft daarbij aangevoerd dat het ontbreken van de benodigde vergunningen ervoor zorgt dat de woning niet de eigenschappen bezit die hij als koper mocht verwachten toen hij de woning kocht. Omdat de bouwwerken al aanwezig waren toen de consumenten in 2017 de woning van de verkoper kochten, hebben zij vervolgens de verkoper aansprakelijk gesteld.
- 2.5 De consumenten hebben op 14 september 2023 de verzekeraar verzocht om rechtsbijstand te verlenen in het geschil met de koper. Per brief van 27 september 2023 heeft de verzekeraar de dekking voor het geschil geweigerd omdat de feiten die aan het geschil ten grondslag liggen, hebben plaatsgevonden voor de ingangsdatum van de verzekering. Op 15 april 2024 hebben de consumenten de verzekeraar opnieuw om rechtsbijstand verzocht, nu voor het geschil dat zij hebben met de verkoper. Ook dit verzoek heeft de verzekeraar afgewezen.
- 2.6 De koper heeft de consumenten op 19 juni 2024 gedagvaard waarna de consumenten de verkoper in vrijwaring hebben opgeroepen.

De klacht en vordering

- 2.7 De consumenten vorderen dat de verzekeraar rechtsbijstand verleent bij zowel het geschil met de koper als het geschil met de verkoper. Zij vorderen daarnaast dat de verzekeraar de door de consumenten tot nu toe gemaakte advocaatkosten aan hen vergoed. Aan deze vorderingen leggen zij het volgende ten grondslag.

2.8 De verzekeraar voert ten onrechte aan dat de verzekering geen dekking biedt voor de geschillen omdat de feiten die aan de geschillen ten grondslag liggen, bestaan uit de aankoop en de verkoop van de woning en die feiten hebben voor het afsluiten van de verzekering plaatsgevonden. De consumenten wisten namelijk niet dat de bouwwerken zonder omgevingsvergunning gebouwd waren. Dat werd hun pas duidelijk toen de gemeente handhavend ging optreden tegen de koper en de koper hen vervolgens aansprakelijk stelde. Het peilmoment voor het bepalen van dekking is dan ook niet het moment dat de koopovereenkomsten werden ondertekend, maar het moment dat de koper en de consumenten bekend werden met het feit dat de bouwwerken vergunningsplichtig waren. En dat moment heeft plaatsgevonden binnen de looptijd van de verzekering.

2.9 Overigens is gedurende de gerechtelijke procedure met de koper gebleken dat zijn vordering op de consumenten niet (meer) ziet op de hiervoor genoemde bouwwerken, maar op zeven andere bouwwerken en aanpassingen aan de woning. Die zijn wel door de consumenten gerealiseerd in de periode dat zij de woning in eigendom hadden. Echter, ook hiervoor geldt dat het de consumenten niet bekend was dat deze bouwwerken vergunningsplichtig waren. Daarnaast staat ten aanzien van die vordering nog niet vast of omgevingsvergunningen nodig zijn en of deze omgevingsvergunningen mogelijk alsnog verleend worden door de gemeente. De gemeente heeft namelijk nog niet handhavend opgetreden jegens de koper.

Het verweer

2.10 De verzekeraar voert de volgende verweren tegen de stellingen van de consumenten.

2.11 Op grond van artikel 2.2 en artikel 6.1 sub a van de voorwaarden moeten de feiten die ten grondslag liggen aan het geschil binnen de looptijd van de verzekering hebben plaatsgevonden. De feiten die geleid hebben tot de geschillen met de verkoper en de koper zijn respectievelijk de aankoop van de woning in 2017 en de verkoop van de woning in 2020. De koper spreekt de consumenten immers aan op grond van de stelling dat de woning niet voldoet aan de tussen partijen gesloten koopovereenkomst. De consumenten spreken de verkoper vervolgens aan op grond van de tussen hen gesloten overeenkomst. Deze feiten hebben plaatsgevonden voor de ingangsdatum van die verzekering van 1 september 2022. De verzekering biedt daarom voor beide geschillen geen dekking.

2.12 Tijdens de schriftelijke fase van de klachtenprocedure bij Kifid heeft de verzekeraar nog twee aanvullende verweren gevoerd, namelijk dat de consumenten niet aan hun informatieverplichting hebben voldaan en dat het geschil met de koper het zekere gevolg is geweest van het handelen van de consumenten. De verzekeraar heeft echter tijdens de mondelinge behandeling van de klacht bij Kifid aangegeven geen beroep meer te doen op deze verweren. De commissie zal deze verweren niet meenemen in de beoordeling.

3. De beoordeling

Inleiding

- 3.1 De commissie moet beoordelen of de geschillen tussen de consumenten en de koper respectievelijk de verkoper van hun woning onder de dekking van de verzekering vallen. Daarbij staat de vraag centraal welke feiten ten grondslag liggen aan deze geschillen en of deze feiten hebben plaatsgevonden vóór de ingangsdatum van de verzekering.

Het juridisch kader

- 3.2 Voor de beantwoording van de vraag of de verzekeraar dekking moet bieden voor beide geschillen, kijkt de commissie naar wat de consumenten en de verzekeraar met elkaar zijn overeengekomen. De verzekeringsovereenkomst en de voorwaarden zijn daarbij leidend. In artikel 2.2 van de voorwaarden (zie de bijlage bij deze uitspraak) staat dat de verzekering dekking biedt als de feiten die direct hebben geleid tot het conflict hebben plaatsgevonden tijdens de looptijd van de verzekering. In artikel 6.1 van de voorwaarden (zie de bijlage bij deze uitspraak) staat vervolgens dat de verzekering geen dekking biedt als de feiten waardoor het conflict is ontstaan, hebben plaatsgevonden voordat de consumenten de verzekering afsloten.
- 3.3 Bij de uitleg van een schriftelijk contract zoals een verzekeringsovereenkomst zijn steeds alle omstandigheden van het concrete geval van beslissende betekenis, gewaardeerd naar hetgeen de maatstaven van redelijkheid en billijkheid meebrengen.¹ Omdat over de voorwaarden van een consumentenverzekeringsovereenkomst in de regel niet wordt onderhandeld, geldt dat de uitleg van een bepaling in dergelijke voorwaarden met name afhankelijk is van objectieve factoren. Bijvoorbeeld de bewoordingen waarin de bepaling is gesteld, gelezen in het licht van de verzekeringsvoorwaarden als geheel.² Deze maatstaf is van toepassing in de onderhavige zaak, nu uit de stukken niet blijkt dat partijen hebben onderhandeld over de voorwaarden die van toepassing zijn. Daarbij geldt dat bij een consumentenovereenkomst, zoals de onderhavige verzekering, de bepalingen voor de consument duidelijk en begrijpelijk moeten zijn opgesteld. Bij twijfel over de betekenis van een bepaling gaat de voor de consument meest gunstige uitleg voor. Dit is de zogenoemde contra proferentem-regel, die is opgenomen in artikel 6:238 lid 2 Burgerlijk Wetboek (BW, zie de bijlage bij deze uitspraak).

¹ Hoge Raad 25 november 2016, ECLI:NL:HR:2016:2687, overweging 3.6, te vinden op www.rechtspraak.nl.

² Hoge Raad 13 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:601, overweging 3.3.2 en Hoge Raad 28 september 2018, ECLI:NL:HR:2018:1800, overweging 3.7.5, te vinden op www.rechtspraak.nl.

De uitleg die de consumenten aan de voorwaarden geven, is een redelijke uitleg

- 3.4 Zowel uit artikel 2.2 als artikel 6.1 van de voorwaarden volgt dat de feiten die (direct) ten grondslag liggen aan het geschil, binnen de looptijd van de verzekering moeten hebben plaatsgevonden. Hierbij valt op dat in artikel 2.2 wordt gesproken over *“feiten die direct (onderstreping GC) hebben geleid tot dit conflict”*, terwijl in artikel 6.1 het woordje *“direct”* is weggelaten. Hierdoor is er sprake van een onduidelijkheid in de voorwaarden. Het is niet logisch om eerst dekking te verlenen als de feiten die direct hebben geleid tot het geschil tijdens de looptijd van de verzekering hebben plaatsgevonden, om vervolgens enkele artikelen verderop die dekking te beperken als de feiten die hebben geleid tot het geschil voor het afsluiten van de verzekering hebben plaatsgevonden. Deze uitsluiting ziet immers op alle feiten die tot het geschil hebben geleid en niet alleen de feiten die direct tot het geschil hebben geleid.
- 3.5 Deze onduidelijkheid komt voor rekening van de verzekeraar. Daarbij komt dat naar het oordeel van de commissie de bewoording van artikel 6.1 te algemeen geformuleerd is. Immers zou op grond van deze formulering oneindig terug geredeneerd kunnen worden naar feiten in het verleden die met vele tussenschakels mogelijk geleid zouden kunnen hebben tot het geschil. Op grond van artikel 6:238 lid 2 BW prevaleert daarom de voor de consumenten in dit geval meest gunstige voorwaarde, namelijk artikel 2.2. Hierin is meer concreet weergegeven binnen welke periode de feiten moeten hebben plaatsgevonden.
- 3.6 Het gaat vervolgens om de uitleg van het in artikel 2.2 gebruikte begrip *“direct”*. Dit begrip is niet nader gedefinieerd in de voorwaarden. Een objectieve bron voor de betekenis van een woord is het woordenboek, zoals de Van Dale. Daarin wordt *“direct”* gedefinieerd als *“rechtstreeks, zonder uitstel, onmiddellijk”*. Omdat de begrippen *“rechtstreeks”* en *“onmiddellijk”* hierin zijn opgenomen, zal bij de beoordeling ook moeten worden meegenomen wat over deze begrippen in het woordenboek is opgenomen. De betekenis van *“rechtstreeks”* is volgens de Van Dale *“1. Zonder omwegen; 2. Zonder tussenkomst”*. De betekenis van onmiddellijk is *“1. Niet door iets anders gescheiden of bepaald; 2. Zonder tussenruimte aan iets palend en 3. Zonder tijdsverloop op iets anders volgend.”*
- 3.7 Gelet op deze definities stelt de commissie vast dat op grond van artikel 2.2. sprake moet zijn van feiten die zonder tussenschakels geleid hebben tot het geschil. Op grond hiervan is de lezing van de consumenten dat de aansprakelijkstelling door de koper het feit is dat direct tot de geschillen heeft geleid, een redelijke lezing. Het is niet de aankoop van de woning in 2017 of de verkoop van de woning in 2020 geweest die het geschil hebben veroorzaakt, maar het handhavende optreden van de gemeente dat voor de koper de reden vormde om de consumenten aansprakelijk te stellen. En dit feit heeft plaatsgevonden binnen de looptijd van de verzekering.

De verzekeraar moet dekking bieden voor beide geschillen

- 3.8 Op grond van hetgeen de commissie hiervoor overwogen heeft, kan de verzekeraar zich niet beroepen op de uitsluiting zoals die is opgenomen in artikel 6.1. De geschillen waarvoor de consumenten om rechtsbijstand verzoeken, voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld in artikel 2.2. Op grond daarvan is de verzekeraar gehouden om, binnen de overige kaders van de voorwaarden, dekking te verlenen voor beide geschillen. Daarnaast moet de verzekeraar de kosten die de consumenten tot nu toe gemaakt hebben, vergoeden. Als de verzekeraar daarvoor betaalbewijzen verlangt van de consumenten, dienen de consumenten die over te leggen.

4. De beslissing

De commissie beslist dat de verzekeraar:

- a) dekking moet verlenen voor zowel de geschillen met de koper als met de verkoper;
- b) de nog te maken kosten die nodig zijn voor de behandeling van beide geschillen conform te geldende voorwaarden, waaronder het kostenmaximum, moet vergoeden;
- c) de tot aan de datum van deze uitspraak gemaakte kosten die zien op de behandeling van beide geschillen moet vergoeden, als de consumenten hun betaalwijzen daartoe overleggen.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2024, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2024, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999

Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit de verzekeringsvoorwaarden

In deze bijlage zijn de bepalingen uit de verzekeringsvoorwaarden opgenomen waarnaar in de uitspraak wordt verwezen.

Algemene polisvoorwaarden 10-2020 Rechtsbijstandverzekeringen DAS

2. Voor welke juridische hulp bent u verzekerd?

U bent verzekerd voor juridische hulp als u een conflict heeft.

(...)

2.2. Conflict

DAS geeft u juridische hulp, als u verzekerd bent op het moment dat het conflict ontstond. Ook de feiten die direct hebben geleid tot dit conflict, moeten hebben plaatsgevonden tijdens de looptijd van deze verzekering. U krijgt alleen juridische hulp als u nog niet wist (of kon weten) dat u deze hulp nodig zou hebben toen u de verzekering afsloot. Bij twijfel is het aan u om aan te tonen dat u dat nog niet wist (of kon weten). U moet uw verzoek om juridische hulp indienen binnen de looptijd van deze verzekering. Dient u een nieuw verzoek in als uw verzekering al is geëindigd? Dan krijgt u daarin dus geen juridische hulp.

(...)

6. In welke gevallen krijgt u geen juridische hulp (meer) van DAS?

6.1 Algemene uitsluitingen

In de volgende gevallen krijgt u geen juridische hulp (meer) van DAS:

a. Voor ingangsdatum

Als het conflict is ontstaan voordat u de verzekering bij DAS afsloot. Of als de feiten waardoor uw conflict is ontstaan, hebben plaatsgevonden voordat u de verzekering afsloot.

(...)

Bijlage - Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

In deze bijlage zijn de bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek opgenomen waarnaar in de uitspraak wordt verwezen.

Burgerlijk Wetboek (BW) – Boek 6

Artikel 6:238 BW

1. (...)
2. *Bij een overeenkomst als bedoeld in de artikelen 236 en 237 moeten de bedingen duidelijk en begrijpelijk zijn opgesteld. Bij twijfel over de betekenis van een beding, prevaleert de voor de wederpartij gunstigste uitleg.*